View the original article

ВІЙНА

«Ми постійно під прицілом». Що залишилося від Трипільської ТЕС і чи є сенс її відновлювати

Оксана Максимлюк

22 листопада 2026, 11:00

Трипільська теплова електростанція, листопад 2026 року

Після цьогорічних масованих осінніх атак армії РФ Трипільська ТЕС втратила можливість генерувати електроенергію. Про це в ексклюзивному інтерв'ю Радіо Свобода розповів директор цієї станції Юрій Харко.

У 2024 році після майже повного знищення її частково відновили.

- **А як же зараз? Чи будуть її відновлювати знову?**

- Чому захисні споруди не здатні повністю вберегти станцію від ракетних ударів?
- Які є потреби у фінансуванні?
- Що відомо про розслідування можливого розкрадання коштів?
- Як забезпечити теплом залежне від ТЕС місто-супутник Українку?
- До чого готуватися українцям цієї зими?

Відповіді на ці та інші запитання – у нашій розмові.

Станція після ударів: що залишилося від Трипільської ТЕС

– До повномасштабного вторгнення Трипільська ТЕС була одним із найбільших постачальників електроенергії для трьох областей: Київської, Черкаської та Житомирської. Її встановлена потужність становила 1,8 ГВт, що еквівалентно потужності двох атомних енергоблоків. Від початку повномасштабної війни армія Росії неодноразово атакувала станцію. У 2024 році в «Центренерго» повідомили про її практично повне знищення. Тож чи функціонує Трипільська ТЕС зараз і чи виробляє вона електроенергію?

– На сьогодні ми повністю втратили можливість генерувати електроенергію. Тобто наразі електростанція не генерує ні електроенергії, ні тепла. З генерації в нас нічого немає. До повномасштабної війни, а також після закриття Чорнобильської атомної електростанції Трипільська ТЕС, яка має встановлену потужність 1800 МВт і є одним із найбільших генеруючих об'єктів у Київській області, забезпечувала електроенергією Чернігівську, Черкаську, Київську та Житомирську області.

– А чим зараз займається тоді підприємство?

– Йде розбір завалів.

Трипільська теплова електростанція після російських атак, листопад 2026 року

– Які перспективи відновлення хоча б часткової генерації електроенергії? Чи є наразі попередні прогнози щодо можливих термінів?

– Попередні прогнози у зв'язку з безпековими ситуаціями я озвучувати не можу.

– Зрозуміло. Якщо говорити про 2024 рік, коли станцію було практично повністю знищено, то після цього проводили відновлювальні роботи, станція відновила роботу і знову почала генерувати електроенергію. Правильно?

– Так, після 2024 року зусиллями компанії, працівників електростанції була відновлена часткова генерація і станція змогла працювати.

На жаль, коли відбуваються удари, яких було більше 20 – ракето-дронових ударів по території нашої електростанції, а сумісно зі Зміївською електростанцією, яка також входить в компанію «Центренерго», наші два підприємства зазнали більше 200 ударів.

– Це за всю повномасштабну війну чи після 2024 року?

– Це після 2024 року.

– Тобто загалом, якщо враховувати попередні атаки, то це сотні ударів?

– Це більше 200 ударів по наших підприємствах.

Трипільська ТЕС, 30 вересня 2026 року

– Наскільки у відсотковому співвідношенні після 2024 року вдалося відновити роботу станції? Я так розумію, вона працювала не на повну потужність, як до повномасштабної війни?

– Ця інформація також має дуже чутливий характер. Вона корисна не лише для енергетиків, а й, на жаль, для нашого ворога. Тому я не можу її озвучувати.

– А якщо говорити про період до повномасштабної війни, коли станція працювала на повну потужність, яку частину потреби в електроенергії вона покривала, наприклад, у Київській області?

– Ця інформація також має чутливий характер.

– У вересні «Центренерго» повідомляло, що йде наразі підготовка до зими за планом.

– У нас було виконання підготовки до початку опалювального сезону. Також у вересні у нас була здійснена перевірка спеціалістами «Центренерго» готовності електростанції. Ми були готові, ми йшли в графіках відновлювальних всіх ремонтів. Коли до нас були прильоти по території підприємства, наші всі плани повністю рухнули. І зараз ми виконуємо розбір завалів, де це дозволяє безпекова ситуація.

Юрій Харко, директор Трипільської ТЕС

Ціна відновлення: гроші, обладнання та безпека

– Чи підрахована загальна сума коштів, уже вкладених у відновлення станції, а також сума, необхідна для повного відновлення її роботи?

– Точні суми коштів, які наразі вкладені у відновлення, ми не можемо озвучити з міркувань безпеки. 60% прибутку, який був у 2025 році, повністю законтрактували за договорами як для Трипільської, так і для Зміївської ТЕС. Було укладено близько 100 договорів, які дозволяли нам відновлювати наші підприємства.

Також, за попередніми оцінками, на обладнання, необхідне для подальшої роботи, нам знадобиться не менше ніж 100 мільйонів євро для закупівлі нового обладнання. Крім того, за допомогою Фонду підтримки енергетики ми вже отримали близько 1 мільярда гривень допомоги на відновлення наших підприємств.

Основну, левову частку всіх витрат на відновлювальні роботи оплачує сама компанія. Також є донори, яких надає Фонд підтримки, які надають нам будівельні матеріали, сендвіч-панелі для відновлення нашого обладнання, які ми, своєю чергою, передаємо підрядникам. Також я казав раніше, попередня оцінка, що ми бачимо по самому обладнанню, це не менше 100 мільйонів євро нам необхідні. Залучення міжнародних партнерів.

– Що наразі є найпроблемнішим: пошук коштів, брак часу чи пошук необхідного обладнання?

– Наразі найскладніше – це безпекова ситуація, яка не дозволяє виконувати роботи цілодобово. У нас повітряні тривоги тривають по 23, 19, 17 годин на добу. Це і є основна проблема.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Російські ракети долетіли до Польщі. Наслідки масованої атаки РФ по Україні

Щодо джерел фінансування, то переважно це кошти компанії. Є й інші джерела фінансування, які між собою також не перетинаються. Виділяються кошти, усе законтрактовано. Ми розуміємо дані роботи. Пошук підрядників і проходження відповідних процедур також займають певний час.

– Чи допомагає пришвидшити процес відновлення досвід попередніх робіт, коли після 2024 року вам фактично довелося відбудовувати станцію майже з нуля? Чи, навпаки, зараз знайти необхідне обладнання складніше, ніж тоді?

– Досвід 2024, 2025 і 2026 років показує, що з кожним ударом по підприємствах руйнування мають зовсім різний характер. Пошкоджень зазнає як основне енергетичне обладнання, так і будівлі та споруди.

Саме тому хочу наголосити, що міжнародні партнери більше допомагають нам з електротехнічним обладнанням. Це генератори, трансформатори, кабельно-провідникова продукція.

Юрій Харко, директор Трипільської ТЕС, під час інтерв'ю Радіо Свобода з журналісткою Оксаною Максимлюк

– На жаль, європейські партнери активно підтримують декарбонізацію, до якої ми також рухаємося, але на відновлення вугільної генерації вони не хочуть вкладати свої кошти і надавати допомогу. Допомагають лише з електротехнічним обладнанням.

– Хочу процитувати колишнього директора Трипільської ТЕС Петра Кравця. Я дивилася його інтерв'ю, в якому він, зокрема, сказав: «Якщо пошкоджене обладнання не вдається відновити з мінімальними витратами, не варто вкладати в це кошти, адже завтра його можуть знову знищити. Навіть якщо сьогодні його відновити, після закінчення війни воно вже не матиме перспектив, оскільки його все одно доведеться ліквідувати. Велику увагу варто приділити розподіленій генерації».

Тут одразу виникають два питання. Перше стосується доцільності відновлення станції. Щойно вдається відновити її роботу, як російські війська знову завдають ударів і знищують обладнання. Тобто станція була постійною ціллю від самого початку повномасштабної війни й залишається нею досі, тож чому продовжують вкладати кошти у відновлення і чи є в цьому сенс?

– Сенс відновлювати звичайно є. У нас працює більше тисячі працівників, плюс у нас є місто-супутник, яке напряму залежить від роботи нашої електростанції. Відновлювати потрібно завжди. Це люди, це мотивація людей. Це також повернення світла і тепла в домівки по всій території України. Якщо ми

перестанемо відновлювати, коли перестанемо працювати, у людей просто опустяться руки. Цього допустити не можна.

Ми розуміємо, що ми все рівно під прицілом і постійно будемо під прицілом, поки не завершиться війна. Хоч ми будуємо захисти, захисти нам допомагають, але вони допомагають локалізувати тільки самі пошкодження. Так як захистити повністю весь об'єкт на даному етапі – це у нас неможливо.

Трипільська теплова електростанція, листопад 2026 року

– Зацитую мера Києва Віталія Кличка. 5 листопада він сказав: «Київ функціонує у надзвичайно складних умовах, а ворог посилює атаки на енергетику і теплогенерацію, на системи водопостачання... Але скажу головне, про що говорять усі експерти і фахівці: за такої інтенсивності нищівних атак ворога, без захисту ключових об'єктів системами ППО, відновлення, стабільна робота і взагалі існування цих об'єктів – під великим питанням. Бо коли прилітає одразу кілька ракет чи дронів, ніякі захисні споруди з цим не впораються».

Тобто зараз робота з відновлення станції переважно залежить від зовнішнього захисту – роботи ППО та наявності засобів протидії? Чи все ж таки станцію можна захистити за допомогою захисних споруд?

– Саму станцію захисними спорудами не захистиш. Дуже великі площі, самі будівлі, висота будівель, розподілення всього тепломеханічного обладнання, яке знаходиться всередині. Його без засобів ППО захистити повноцінно на 100% можливості немає. Побудовами захисних споруд ми зменшимо наслідки ворожих атак.

– 27 лютого СБУ спільно з Нацполіцією та прокуратурою заявили про викриття схеми розкрадання коштів, які мали бути спрямовані на відновлення Трипільської ТЕС. За версією слідства, підрядники завищували вартість матеріалів і робіт, зокрема через закупівлі у пов'язаних компаній. Чи завершилося розслідування цієї справи? Якщо так, то чим воно закінчилося?

View the media content

– Ми чули про дане кримінальне провадження. Воно було проти шістьох осіб, підрядних і субпідрядних організацій. Ми повністю співпрацюємо з правоохоронними органами, надаємо всю інформацію, яка потрібна для ведення даної справи. Хочу зазначити, що ні один працівник Трипільської ТЕС і «Центренерго» в даній справі не фігурує. Завищені кошти чи не завищені? У договорах Трипільської ТЕС та ПАТ «Центренерго» із підрядними організаціями прописано багато процедур, які не допускають завищення, і діє триступенева перевірка всієї кошторисної документації. Підрядник, коли заключає з нами договори, надає кошторис. Кошторис проходить експертизу в державній організації КНДІСЕ. І вже з підтвердженими цінами на матеріали і на роботи він повертається до нас. І тільки на основі цього ми заключаємо договір і виконуємо роботу.

– Це зараз чи було раніше?

– Це було завжди, і так воно є. Постійно. Ми тільки після підтвердження експертизи кошторисної вартості робіт і вартості матеріалів. Також в наших договорах ще є пункти, які страхують нас як замовника від завищених цін. Якщо під час будь-якої перевірки правоохоронними органами або експертними організаціями виникають завищені ціни на матеріали, вони мають відповідати ринковим. Якщо експерт встановлює, що ринкова ціна нижча за ту, за якою підрядник закупив матеріали. Те, в якій саме організації підрядник їх закуповує, ми відстежити не можемо. Але якщо є відповідне підтвердження, зменшується сума самого договору шляхом укладання додаткових угод. І оплачуємо закуплені матеріали лише за ринковою вартістю.

Юрій Харко, директор Трипільської ТЕС

– Тобто виходить цей запобіжник в цьому випадку не спрацював?

– Цей запобіжник повністю спрацював. Ми не закриваємо ні одного акта до завершення повністю слідчих дій по даному випадку. В нас акти зараз не підписані, ми чекаємо завершення слідчих дій. Подальшу співпрацю по нових договорах з даними підрядниками у нас не ведуться. Підрядники завершують роботи тільки по діючих договорах, які в них є.

– Тобто вони досі працюють, але оплату не отримують за свою роботу?

– Поки не буде кінця слідчих дій, підтвердження цих цін, матеріалів..., оплати ніхто не отримує.

Наголошую ще раз, що повністю перевірка кошторисної документації виконується державним підприємством КНДІСЕ, яке підтверджує фактичні затрати на виконання робіт, плюс підтвердження цін на матеріали. Експерт підписує кожен акт виконаних робіт, де він також засвідчує правильну вартість матеріалів і правильні розцінки на виконання робіт, плюс об'єми робіт, які виконуються. Тобто, дані запобіжники у нас діють постійно.

– Повертаючись до цитати колишнього директора Трипільської ТЕС Петра Кравця: він згадував, що велику увагу варто приділити розподіленій генерації. Якщо говорити про відновлення станції, чи прораховували, що буде вигідніше: відновити її в тому вигляді, у якому вона функціонувала раніше, чи використати нові технології, можливо, більш екологічні або фінансово вигідні?

– Відновлювати потрібно завжди. Також в перспективах без теплової генерації неможливо буде найближчі 10-15 років виконувати балансування самої системи. Тобто теплова генерація залишиться мінімум на 10-15 років. У нас були втілені проєкти по доведенню викидів до європейських стандартів. У нас в 2019 році на 90% було побудоване сіркоочищення. Прийшло перше випробування. На жаль, у 2019 році даний проєкт був заморожений у зв'язку з фінансовим станом. І зараз, під час війни, відновлювати його недоцільно.

Також по подальшому стратегічному розвитку компанії наша станція – Трипільська ТЕС – вибрана як пілотний проєкт для встановлення сонячної генерації, «сторіджів» *(сховищ – ред.)*. Також розглядаємо варіант встановлення газотурбінних установок і в подальшій перспективі малих модульних реакторів. Ми працюємо, не зупиняючись, по проєктах сонячної енергетики. Навіть зараз, незважаючи на удари ворога, ми дані проєкти не зупиняємо. Зараз виконується розрахунок ТЕО (техніко-економічне обґрунтування), яке після даного розрахунку будемо приймати рішення про можливість його подальшого втілення в життя.

– Поясніть простими словами, що це означає і чи відчують це споживачі?

– Це конкретні плани, і ми послідовно рухаємося в цьому напрямку. Ми вже працюємо над їх реалізацією та не зупиняємося в межах цієї стратегії. Споживачі з настанням зими особливо відчувають, що без теплової генерації не обійтися. Адже світловий день скорочується, а відновлювана енергія також має свої ресурси. Якщо світловий день триватиме 8 годин, сонячної електроенергії буде недостатньо для покриття потреб усієї енергосистеми. Крім того, ніхто не скасовував вечірніх пікових навантажень, які необхідно покривати по всій країні.

Чи буде тепло й світло: майбутнє ТЕС та міста Українка

– Яким є ваше бачення цієї зими та загалом опалювального сезону? Чи є шанс повернути Трипільську ТЕС до генерації? І що буде з містом Українка, адже опалення там забезпечується завдяки роботі розташованої поруч Трипільської ТЕС?

– Робимо все, що в наших силах, і навіть більше, щоб повернути світло в оселі.

Якщо говорити безпосередньо про теплопостачання міста-супутника Українки, яке було побудоване біля Трипільської електростанції, коли будувалася сама електростанція, ТЕС була і залишається єдиним джерелом теплової енергії для всього міста.

Питання з теплопостачанням міста, на жаль, виникло не сьогодні. Воно з'явилося ще до повномасштабного вторгнення. У 2015 році, коли вугілля антрацитової групи з Донецького басейну, на якому була спроєктована наша теплова електростанція, стало недоступним для решти території України, ми були змушені перейти на вугілля газової групи.

Починаючи з 2015 року, ми неодноразово зверталися до місцевої та районної влади із закликами розглянути питання будівництва альтернативного джерела тепла. Адже без постачання вугілля робота станції була під великим питанням. Завдяки силам, компаніям, рішучості нам вдалося переобладнати наші блоки на вугілля газової групи. Це дало змогу використовувати вітчизняне вугілля, доступне на підконтрольній Україні території.

Розказувати, когось винити, чому зараз немає альтернативи теплопостачання в місті Українка, я вважаю абсолютно недоречним. Сьогодні потрібно докласти максимум зусиль як органам місцевого самоврядування, обласній державній адміністрації, а також керівництву держави.

> *«Ми займаємось альтернативою з 2023 року. У нас місто будувалося під станцію, а не станція під місто. Зараз вирішено на раді оборони питання, що Українка не буде відключатись в графіках (подачі електропостачання). Ми не беремо аварії відключення, якщо буде пошкодження... В графіках відключати місто не будуть, так що електроенергія буде забезпечена. Зараз у нас будується, вже закінчується проєкт альтернативної котельні, але, на превеликий жаль, в цьому сезоні вона не буде», – розповів Радіо Свобода* міський голова Українки **Олександр Туренко**.

Маємо дуже показовий приклад міста Слобожанського, яке є містом-супутником Зміївської електростанції, що також входить до складу компанії «Центренерго». У

Слобожанському реалізували проєкт альтернативної котельні, яка наразі може повністю забезпечувати теплом місто, незалежно від генерації самої Зміївської ТЕС, яка також була повністю зруйнована від російських ударів.

Зміївська ТЕС на Харківщині у 2018 році

– Який, на вашу думку, найгірший сценарій розвитку подій? До чого на цьому етапі варто готуватися як місцевій владі, так і людям? І скільки часу жителі можуть залишатися без електроенергії?

– Ми не зосереджуємося на найгірших сценаріях, ми дивимося вперед. Нам потрібно відновлюватися і працювати. На жаль, до будь-якого сценарію ми готові не лише на папері – ми готові діяти.

Найголовніше завдання в даних сценаріях – це життя та здоров'я наших працівників. На щастя, на Трипільській електростанції жоден із працівників не загинув і не був поранений.

І це для нас найбільша радість – знати, що всі наші працівники живі, здорові й зможуть продовжувати працювати, дарувати радість собі та своїм близьким.

– Скільки людей зараз працює на станції?

– 1286 осіб.

– Це значно більше чи менше, порівняно з довоєнним часом?

– Порівняно з довоєнним часом – це менше.

– А чому? Люди звільняються? Чи нема потреби в такій кількості працівників?

– Люди звільняються, повномасштабна війна, і йдуть на інші місця. Кого в армію призивають, хто за кордон виїжджає. В цьому вся ситуація.

View the media content

– Якщо говорити про проблеми, які наразі є найактуальнішими, то які саме питання сьогодні потребують першочергової уваги?

– Найголовніша проблема – це війна. Резервне обладнання... Найгірше, що обладнання, яке ми сьогодні встановили, протягом двох-трьох місяців ми виконували роботи, встановлювали дане обладнання, на другий день ми приходимо і бачимо, що його немає. Воно повністю зруйноване від ракетних ударів... Тому резервне обладнання має здатність закінчуватися. І нам безпосередньо потрібна підтримка від європейських донорів, від Фонду підтримки України. Нам повністю потрібна ця підтримка.

– Враховуючи те, що станцію було побудовано ще за часів Радянського Союзу, чи виникають проблеми з обладнанням, яке виготовлялося виключно в СРСР і сьогодні вже не виробляється в жодній країні світу?

– З такими проблемами ми постійно зіштовхуємося. Наразі виробники, як і в Україні, так і за кордоном, виготовляють аналоги, яким можна замінити радянське обладнання, яке до цього часу не виготовлялося в Україні, а воно вироблялося тільки в країні агресора.

– Останнє запитання стосується радше вашої особистої поради як людини, яка працює в енергетичній сфері. Що б ви могли порекомендувати українцям, аби пройти цю зиму? До чого варто підготуватися і на що звернути особливу увагу?

– Будь-яку зиму можна пройти. І цю зиму ми також пройдемо. Найголовніше, щоб ми завжди залишалися згуртовані, допомагали один одному, не опускали руки в жодній ситуації. Ворогу нас не знищити, ми зможемо все відновити.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Пріоритетні цілі»: що приховує перехоплений документ РФ зі знищення енергетики України – «Схеми»

20 листопада Міністерство енергетики України заявило, що сили РФ вдарили по важливих об'єктах енергетики: електростанціях, підстанціях систем передачі та розподілу електроенергії. За даними відомства, з вересня (станом на листопад) сили РФ завдали понад 1000 ударів по українській енергетиці, переважно по високовольтних підстанціях.

Російські війська атакують енергетичну інфраструктуру України від початку повномасштабного вторгнення, посилюючи обстріли щоосені, напередодні опалювального сезону в Україні. Так, узимку 2025–2026 року жителі України вже були змушені тривалий час перебувати без опалення, електрики і води в сильні морози.

Незалежна міжнародна комісія ООН із розслідування злочинів під час війни Росії проти України звинуватила РФ у злочинах проти людяності у зв'язку з ударами по енергетичних об'єктах. Комісія дійшла висновку, що російські атаки на енергетичну інфраструктуру в Україні є цілеспрямованими і є частиною «державної політики, спрямованої на позбавлення цивільного населення важливих енергетичних ресурсів, щоб викликати страждання», а також суттєво впливають на фізичне й ментальне здоров'я людей та роботу лікарень.

Володимир Путін та військове керівництво російської армії неодноразово заявляли про те, що вони спеціально б'ють по енергетичних об'єктах в Україні.

У своєму звіті за 7 листопада американський Інститут вивчення війни (ISW) зазначав, що ці атаки підтверджують перехоплений російський план, згідно з яким війська РФ мають систематично намагаються завдавати ударів по українських об'єктах виробництва та передачі електроенергії, щоб відключити українські АЕС від єдиної енергосистеми та позбавити Київ зовнішнього енергопостачання.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Путін йде ва-банк»: чому Росія більше не шукає виправдань ударам по цивільних українцях?

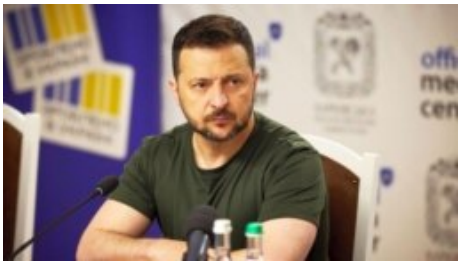
ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Центренерго»: Трипільська ТЕС на Київщині повністю зруйнована ударом РФ

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Трипільська ТЕС пошкоджена внаслідок атаки РФ – «Центренерго»

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Було нуль ракет»: Зеленський про те, як брак засобів ППО дозволив Росії знищити Трипільську ТЕС

Україна | Суспільство | Економіка | Війна

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.